

לְכָבוֹד י"א בְּחֶשְׁוֹן

רַחֵל אֵמִנוּ

הָאֵמָּא נֶשֶׁל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל

ללמוד בדרכך – נטלי יחיעם

ללמוד בדרכך
נטלי יחיעם

מי היתה רחל?

- בתו הצעירה של לבן, מהעיר חרן.
- אחותה הגדולה – לאה.
- אשתו האהובה של יעקב אבינו.
- אחת מארבע האמהות של עם ישראל.

ארבע האמהות

לאה

רחל

רבקה

שרה

"ורחל באה עם-הצאן אשר לאביה"

רחל היתה רועת צאן (בראשית כ"ט, ט)

פְּגִישָׁה לִיד הַבָּאָר

- יַעֲקֹב בָּרַח מֵעֵשָׂו אָחִיו, וְהִגִּיעַ לְחָרָן.
- לִיד הַבָּאָר פָּגַשׁ אֶת רָחֵל וְאֶת הַצֹּאן.
- יַעֲקֹב גָּלְגַּל אֶת הָאָבֹן הַכְּבֹדָה, וְהִשָּׁקָה אֶת הַצֹּאן.
- הוּא הִתְרַגֵּשׁ מְאוֹד – וּבָכָה.

"וַיָּגַל אֶת־הָאָבֹן מֵעַל פִּי הַבָּאָר...
וַיֵּשֶׂא אֶת־קְלוֹ וַיִּבֹּךְ"

בְּרֵאשִׁית כ"ט, י-יא

שִׁבְעַ שָׁנִים שָׁל אֶהְבָּה

- יַעֲקֹב אָהַב אֶת רָחֵל.
- הוּא אָמַר לְלֵבָן: אֶעֱבֹד אֶצְלָךְ שִׁבְעַ שָׁנִים, וְאֶתְחַתֵּן עִם רָחֵל.

"וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי
בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ"
בְּרֵאשִׁית כ"ט, כ

כְּשֶׁאוֹהֲבִים בְּאַמֶּת – גַּם הַמִּתְנָה אֲרָכָה
עוֹבֶרֶת מְהֵרָה.

הַתְּרַמִּית שֶׁל לֶבֶן

- בְּיוֹם הַחֲתָנָה, לֶבֶן הֵבִיא לְיַעֲקֹב אֶת **לָאָה** בְּמָקוֹם רָחֵל.
- לֶבֶן: אֶצְלָנוּ לֹא מַחֲתָנִים אֶת הַצְעִירָה לְפָנַי הַבְּכִירָה.
- יַעֲקֹב הִתְחַתֵּן גַּם עִם רָחֵל, וְעָבַד עוֹד 7 שָׁנִים.

**"מֵה־זֹאת עָשִׂיתָ לִּי...
וְלָמָּה רַמִּיתָנִי"**

יַעֲקֹב אָמַר לְלֶבֶן בְּבִקְרָה (בְּרֵאשִׁית כ"ט, כה)

רַחֵל וְהַסִּימָנִים

מִדְרָשׁ – מִסְכַּת חַז"ל, לֹא כָתוּב בַּפְּסוּקִים

- יַעֲקֹב חָשַׁשׁ שֶׁלְבָן יִרְמָה אוֹתוֹ, וְנָתַן לְרַחֵל **סִימָנִים** סוּדָיִים.
- כְּשֶׁרַחֵל רָאָתָה שֶׁמְבִיאִים אֶת לֵאָה, חָשְׁבָה: "אַחוֹתִי תִתְבַּיֵּשׁ!"
- רַחֵל מָסְרָה לְלֵאָה אֶת הַסִּימָנִים – בְּשָׁקֶט.
- הִיא וּתְרָה עַל מִשְׁהוּ יָקָר מְאוֹד, כְּדִי לֹא לִבַּיֵּשׁ אֶת אַחוֹתָהּ.

עַל פִּי הַתַּלְמוּד, מִסְכַּת מַגְלָה י"ג ע"ב

יוסף נולד

- שָׁנִים רַבּוֹת לֹא הָיוּ לְרַחֵל יְלָדִים, וְהָיָה לָּהּ עָצוּב מְאֹד.
- רַחֵל הִתְפַּלְּלָה, וְה' שָׁמַע אֶת תְּפִלָּתָהּ.
- נֹלַד לָּהּ בֶּן, וְהָיָא קִרְאָהּ לוֹ **יוֹסֵף**.

"וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לְאמֹר
יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר"

בְּרֵאשִׁית ל', כד – בְּשֵׁם יוֹסֵף יֵשׁ תְּפִלָּה לְעוֹד בֶּן

חוזרים לארץ כנען

- אחרי עשרים שנה בבית לבן, ה' אמר ליעקב לחזור הביתה.
- רחל ולאה הסכימו יחד ללכת.
- המשפחה הגדולה יצאה לדרך: הילדים, הצאן והגמלים.

"שוב אל-ארץ אבותיך ולמולדתך"

בראשית ל"א, ג

בְּנֵימִין נולד

- בְּדָרָה, לֵיד בֵּית לָחֶם, נולד לְרַחֵל בֶּן שְׁנֵי.
- הֵלְדָה הִיְתָה קָשָׁה מְאֹד, וְרַחֵל נִפְטָרָה.
- רַחֵל קָרָאָה לוֹ "בֶּן אוֹנִי" – בֶּן הַצֶּעַר שְׁלִי.
- יַעֲקֹב קָרָא לוֹ **בְּנֵימִין**.

"וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי
וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בְּנֵימִין"

בְּרֵאשִׁית ל"ה, יח

קבר רחל

"וַתָּמָת רָחֵל בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה
הוּא בֵּית לָחֶם.
וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצָּבָה עַל־קִבְרָתָהּ"

בְּרֵאשִׁית ל"ה, יט-כ

- רחל נקברה בדרך, ולא במערת המכפלה.
רש"י מסביר: כדי שתתפלל על בניה
כשיצאו לגלות.
- עד היום אנשים באים לקבר רחל
להתפלל.

יום הפטירה: י"א בכשוון

השנה: יום חמישי, 22.10.2026

"מְנַעֵי קוֹלָךְ מִבְּכִי"

"קול בְּרָמָה נִשְׁמָע...
רַחֵל מִבְּכָה עַל־בְּנֶיהָ...
מְנַעֵי קוֹלָךְ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה...
וְשָׁבוּ בָנִים לְגְבוּלָם"

יִרְמְיָהוּ ל"א, יד – טז

• כְּנִשְׁעִים יִשְׂרָאֵל יֵצֵא לְגָלוּת, רַחֵל בְּכֶתֶה
עֲלֵיהֶם כְּמוֹ אִמָּא.

• ה' הִבְטִיחַ לָהּ: **הַבָּנִים יִחְזְרוּ הַבֵּיתָה!**

מִדְרָשׁ: ה' עָנָה לְרַחֵל בְּזָכוֹת הַוַּתּוֹר שָׁלָה עַל הַסִּימָנִים
(אֵיכָה רַבָּה)

מָה לומדים מרחל?

אמונה

האמינה ש'ה' שומע

אהבה

אהבה שיוצעת לחכות

חסד וותור

מסרה ללאה את הסימנים

דאגה לעם

בוכה על כל ילדי ישראל

תפלה

התפללה לילד, ומתפללת
על בניה

שאלות לדיון

1 למה לדעתכם רחל מסרה ללאה את הסימנים? מה זה מלמד עליה?

2 ספרו על פעם שותרתם על משהו בשביל מישהו אחר. איך הרגשתם?

3 למה דוקא רחל נקראת "אמא של כל עם ישראל"?

4 למה שבע שנים הרגישו ליעקב "כִּימים אחדים"?

פְּעִילוֹת לְסִיּוּם

- **כְּתֹבוּ** מַכְתָּב אוֹ בְּרָכָה לְרַחֵל אֲמֵנוּ: מָה הֵייתֶם רוֹצִים לוֹמַר לָהּ?
- **צִירוּ** אֶת הָרֶגַע בְּסִפּוּר שְׁהֵכִי נָגַע בָּכֶם.
- **אֲתַגֵּר לְשִׁבוּעַ:** עֲשׂוּ מַעֲשֵׂה חֶסֶד קָטָן – בְּשִׁקָּט, כְּמוֹ רַחֵל.